

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 15C/51/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5719204131
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miriam Štillová
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2021:5719204131.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin pred sudkyňou JUDr. Miriam Štillovou, v spore žalobkyne: M. C., O. K., L.. XX.XX.XXXX, J. J.. J. X/XX, XXX XX C. X, právne zastúpená spoločnosťou: T., D.. O.. M.. , S. T., D. D. D. L. D.Q. XXXX/XX, XXX XX Ž., W.: XX XXX XXX, proti žalovaným: X/ C. C., L.. XX.XX.XXXX, J. J.. J. XXXX/X, XXX XX C. X a 2/ C. O., L.. XX.XX.XXXX, J. T. XXXX/XX, XXX XX Ž., o určenie, že nehnuteľnosti patria do podielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného 1/, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1 k pozemku parcely registra „C“, parc. č. XXXX/X, druh pozemku - záhrada o výmere XXX m² a pozemku parcely registra „C“, parc. č. XXXX/XX, druh pozemku - zastavaná plocha a nádvorie o výmere XXX C.X, ktoré sú Okresným úradom Martin, katastrálny odbor, vedené na LV č. XXXX pre k. ú. Vrútky.

II. Súd určuje, že žalovaný 1/ je podielovým spoluvlastníkom o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1 k pozemku parcely registra „C“, parc. č. XXXX/X, druh pozemku - záhrada o výmere XXX m² a pozemku parcely registra „C“, parc. č. XXXX/XX, druh pozemku - zastavaná plocha a nádvorie o výmere XXX m², ktoré sú Okresným úradom Martin, katastrálny odbor, vedené na LV č. XXXX pre k. ú. Vrútky.

III. Žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa pôvodne žalobou domáhala určenia, že darovacia zmluva uzavretá medzi žalovaným 1/ ako darcom a žalovanou 2/ ako obdarovanou, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam špecifikovaným vo výrokovej časti tohto rozsudku, je neplatná a ďalej že dotknuté nehnuteľnosti patria do bezpodielového spoluvlastníctva (ďalej ako „BSM“) žalobkyne a žalovaného 1/.

2. Súd prvým rozsudkom vo veci č. k. 15C/51/2019-105 zo dňa 07.09.2020 žalobu zamietol s tým, že vyhodnotil, že výrok o určení neplatnosti darovanej zmluvy je nadbytočný a čo sa týkalo II. výroku, t. z. určenia, že dotknuté nehnuteľnosti patria do BSM, mal za to, že žalobkyňa bola povinná preukázať, že predmetné nehnuteľnosti patria do BSM, k čomu však nedošlo. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa odvolanie, o odvolaní rozhodoval krajský súd a to rozsudkom č. k. 10Co 145/2020-134 zo dňa 31.03.2021 a rozsudok prvej inštancie potvrdil vo výroku o zamietnutí žaloby v časti o určenie, že darovacia zmluva uzavretá medzi žalovaným 1/ ako darcom a žalovanou 2/ ako obdarovanou, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, špecifikovaných vo výroku tohto rozsudku je neplatná. Vo zvyšku zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení krajský súd uviedol, že východisková konštrukcia súdu prvej inštancie o prejudiciálnom charaktere výroku o neplatnosti darovacej zmluvy vo vzťahu vo výroku o určenie, že nehnuteľnosti patria (z dôvodu neplatnosti takéhoto darovania) do masy BSM, je správna. Nadväzne obстоjí záver, že naliehavý právny záujem je daný len na tom určovacom výroku -

z dvoch uplatnených - ktorý konzumuje výrok predstavujúci riešenie prejudiciálnej otázky a postačuje pre odstránenie existujúcej spornosti. Ďalej krajský súd uviedol, že okresný súd čo sa týka druhej časti meritórneho výroku bez opory vo vykonanom dokazovaní fakticky vytvoril vlastný skutkový stav, keď z určujúceho hľadiska skonštatoval, že sporné nehnuteľnosti neboli získané za trvania manželstva žalobkyne a žalovaného 1/, resp. že neboli získané zo spoločných prostriedkov manželov. Z chronológie prezentovanej samotným okresným súdom totiž jednoznačne vyplýva, že dotknuté nehnuteľnosti boli žalovaným 1/ nadobudnuté počas trvania jeho manželstva so žalobkyňou. Nadväzne práve žalovaného 1/ (nie žalobkyňu) zaťažovalo bremeno tvrdenia (a nadväzujúce dôkazné bremeno) na preukázanie, že napriek nadobudnutiu nehnuteľnosti počas manželstva tieto nespádajú do masy BSM. Vo vzťahu k spôsobu financovania dotknutých nehnuteľností absentuje akékoľvek vyjadrenie sporových strán. Z tohto dôvodu opísané viedlo krajský súd k zrušeniu dotknutej časti meritórneho výroku a vrátenie veci okresnému súdu. Nakoľko rozsah ďalšieho (v zásade komplexného) dokazovania/posúdenia veci presahuje prieskumný charakter odvolacieho konania v novom rozhodnutí súd prvej inštancie úpravy aj trovy aktuálneho odvolacieho konania.

3. Po vrátení veci z odvolacieho súdu žalobkyňa podala návrh na zmenu žaloby. Súd túto zmenu žaloby pripustil uznesením č. k. 15C 51/2019-155 zo dňa 12.07.2021. Zmena spočívala v tom, že žalobkyňa žiadala, aby súd určil, že žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1 k pozemkom parcely reg. „C“, parc. č. XXXX/X a parc. č. XXXX/XX a rovnako aj žalovaný 1/ je podielovým spoluvlastníkom o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1 k predmetným nehnuteľnostiam.

4. Súd vo veci vykonal pojednávanie za prítomnosti žalobkyne, ktorá trvala na zmenenej žalobe, v neprítomnosti žalovaných 1/ a 2/, ktorí neúčast' ospravedlnili, nežiadali pojednávanie odročit', po odvolacom konaní sa žalovaní 1/ a 2/ nevyjadřili.

5. Súd po oznámení sa s listinami, ktoré boli doložené do súdneho spisu, ako aj v súlade s právnym názorom krajského súdu konštatuje, že predmetom konania ostalo určenie, že nehnuteľnosti špecifikované vo výroku rozsudku patria do podielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného 1/.

6. Z rozsudku č. k. 20P/174/2016-196 (pripojený spis zo dňa 9.3.2018 mal súd preukázané, že manželstvo žalobkyne a žalovaného 1) bolo právoplatne rozvedené, právoplatnosť predmetný rozsudok nadobudol dňa 12.4.2019. Z pripojeného spisu V 6252/2016 (č. l. 37 a nasl.) a ako aj zo skutkových tvrdení strán sporu, ktoré neboli rozporované, mal súd preukázané, že bola uzavretá medzi žalovaným 1) a žalovanou 2) dňa 30.12.2016 darovacia zmluva, na základe ktorej žalovaný 1) ako darca žalovanej 2) ako obdarovanej daroval nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX. Vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností bol povolený rozhodnutím Okresného úradu Martin, katastrálny odbor č. vkladu E. XXXX/XXXX dňa 30.1.2017.

7. Súd ďalej zo zápisnice zo dňa 28.08.2017 (č. l. 67 pripojeného spisu 20P/174/2016) zistil, že právna zástupkyňa manželky (žalobkyne) uviedla, že otec (žalovaný 1/) v januári 2017 previedol obchodný podiel spoločnosti na inú osobu a taktiež previedol pozemok vo Vrútkach, ktorý podľa ich názoru patrí do BSM darovacou zmluvou na jeho partnerku. Zároveň súd poukazuje na zápisnicu z pojednávania (č. l. 192 pripojeného spisu), v ktorom právna zástupkyňa manželky v rámci príjmov a výdavkov poukázala na pozemok a na cenu pozemku, ktorý mal otec previesť darovacou zmluvou a žiadala ho zohľadniť ako možný príjem otca pri určovaní výšky výživného.

8. Z pripojeného spisu Okresného úradu Martin, odbor katastrálny mal súd preukázané, že žalovaný 1/ previedol na žalovanú 2/ darovacou zmluvou predmetné nehnuteľnosti, vklad E. XXXX/XXXX bol povolený dňa 30.01.2017.

9. Z výsluchu žalovaného 1/ súd zistil, že žalovaný 1/ nepovažuje nehnuteľnosti za patriace do BSM, išlo podľa neho o pozemky, ktoré patrili do jeho širšej rodiny - bratranca jeho otca, ktorý pozemok predával a ide o celistvý pozemok s pozemkom jeho otca a strýka, kde tento pozemok sa kupoval zo strany rodiny žalovaného 1), nakoľko manželka teda žalobkyňa neprejavila o tento pozemok žiaden záujem.

10. Podľa § 137 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

c) určenie, či tu právo je, alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
d) určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

11. Podľa § 143 OZ bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (BSM) je všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva, s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii jednému z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva, alebo ktorému bola vec vydaná ako právnenému nástupcovi pôvodného vlastníka.

Podľa § 148 ods. 1 OZ zánikom manželstva zanikne i BSM.

Podľa § 149 ods. 3 OZ, ak sa vyporiadanie nevykoná dohodou, vykoná ho na návrh niektorého z manželov súd.

Podľa § 149 ods. 4 OZ ak do 3 rokov od zániku BSM nedošlo k jeho vyporiadaniu dohodou, alebo ak BSM nebolo na návrh podaný do 3 rokov od jeho zániku vyporiadané rozhodnutím súdu, platí, pokiaľ ide o hnuiteľné veci, že sa manželia vyporiadali podľa stavu v akom každý z nich veci BSM pre potrebu svoju, svojej rodiny a domácnosti výlučne ako vlastníci užíva. O ostatných hnuiteľných veciach a o nehnuteľných veciach platí, že sú v podielovom spoluvlastníctve a že podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké. To isté platí primerane o ostatných majetkových právach, ktoré sú pre manželov spoločné

Podľa § 145 ods. 1 OZ bežné veci, týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov, v ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov; inak je právny úkon neplatný.

Podľa § 40 a) OZ, ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49 a), § 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589, § 701 ods. 1 a § 741 b) ods. 2 považuje sa právny úkon za platný pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý neplatnosti právneho úkonu nedovolá, neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto je takým úkonom dotknutý neplatnosti právneho úkonu nedovolá, neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. To isté platí, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje dohoda účastníkov (§ 40). Ak je právny úkon v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o cenách, je neplatný iba v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto predpisu, ak sa ten, kto je takýmto úkonom dotknutý, neplatnosti dovolá.

12. Žalobkyňa sa podanou žalobou účinne domohla relatívnej neplatnosti darovacej zmluvy uzatvorenej medzi žalovaným 1/ ako darcom a žalovanou 2/ ako obdarovanou a to z dôvodu, že takýto prevod majetku patriaci do BSM bol vykonaný bez súhlasu druhého z manželov - žalobkyne (rozpor ustanovením § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka veta druhá), kde predmetné ustanovenia sú podrobne špecifikované v prvom rozsudku vydanom v tomto konaní. Z tohto dôvodu súd mal za to, že sa hľadá na darovaciu zmluvu ako na neplatný právny úkon, žalovaná 2/ teda nie je vlastníčkou predmetných nehnuteľností. Zároveň súd mal preukázané, že manželstvo žalobkyne so žalovaným 1/ uzatvorené dňa 03.08.1991 bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Martin zo dňa 09.03.2018 č. k. 20P/174/2016-196, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.04.2018. Zánikom manželstva zaniklo v súlade s § 148 ods. 1 OZ aj BSM žalobkyne a žalovaného 1/. Keďže žalovaný neuniesol dôkazné bremeno svojho tvrdenia, že nehnuteľnosti nepatria do BSM a tieto skutočnosti nepreukázal, súd má za to, že predmetné nehnuteľnosti tak boli po zániku manželstva žalobkyne a žalovaného 1/ súčasťou ich nevyporiadaneho BSM. Avšak v zákonnej 3-ročnej lehote nedošlo k vyporiadaniu BSM žalobkyne a žalovaného 1/, nedošlo v tejto lehote k podaniu návrhu na jeho vyporiadanie (žalobkyňa teda nemá vedomosť o vedení takéhoto konania), nastala zákonná fikcia o jeho vyporiadaní v zmysle § 149 ods. 4 OZ vo vzťahu k nehnuteľnému majetku patriacemu do BSM teda platí, že tento je v súčasnosti v režime podielového spoluvlastníctva s tým, že podiely oboch spoluvlastníkov, teda žalobkyne a žalovaného 1/ sú rovnaké. Ten naliehavý právny záujem na požadovanom určení odôvodnila žalobkyňa tým, že aktuálne zápis na príslušnom LV nezodpovedá faktickému stavu, t. j. stavu, že dotknuté nehnuteľnosti patria do podielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného 1/.

Tak, ako už bolo vyššie uvedené, žalovaní 1/ a 2/ sa k predmetnej zmene žaloby nevyjadrili a súd bol toho názoru, že bolo preukázané, že predmetné nehnuteľnosti, ktoré boli prevedené darovacou zmluvou na žalovanú 2/ patria do BSM, keďže došlo k zániku BSM a nedošlo k jeho vyporiadaniu v trojročnej lehote platí fikcia, že predmetné nehnuteľnosti nadobudli do podielového spoluvlastníctva každý v rovnakom podiele a to žalobkyňa a žalovaný 1/. Preto súd vo výroku rozsudku určil, že predmetné nehnuteľnosti sú v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne a žalovaného 1/ v podiele 1. Keďže bolo preukázané, že nehnuteľnosti patria do masy BSM, súd sa prejudiciálne zaoberal otázkou dovolania sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu a to darovacej zmluvy medzi žalovaným 1/ a žalovanou 2/ a mal za to, že

žalobkyňa sa dovolala relatívnej neplatnosti právneho úkonu, nakoľko žalovaný 1/ ako jeden z manželov bez súhlasu druhého, teda bez súhlasu žalobkyne, previedol darovacou zmluvou nehnuteľnosti patriace do BSM na tretiu osobu podľa § 145 ods. 1 OZ..

13. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Žalobkyňa sa žalobou domáhala určenia jednak neplatnosti darovacej zmluvy a po zmene žaloby určenia, že je podielovou spoluvlastníčkou spolu so žalovaným 1/ každý v podiele 1 nehnuteľností opísaných vo výroku tohto rozsudku. Súd o predmetnej žalobe rozhodol tak, že I. výrok o určení neplatnosti darovacej zmluvy zamietol, II. výroku vyhovel. Súd uvedené vyhodnotil, že úspech žalobkyne je len čiastočný, t. z. keďže jeden výrok bol zamietnutý a druhý bolo vyhovené žalobe žalobkyne, súd rozhodol, že úspech, ako aj neúspech žalobkyne a žalovaných 1/ a 2/ je v rámci pomeru rovnaký a z tohto dôvodu rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorému smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky,

súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak sa týkajú procesných podmienok,

sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinnosť stanovená týmto rozsudkom nebude dobrovoľne splnená, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.